کلام شیخ طوسی و مرحوم طبرسی در اختلاف مصاحف «فلا» و «ولا»

مرحوم شیخ در تبیان فرمودهاند:

> القراءة
>
> قرأ أهل المدينة و ابن عامر فلا يخاف بالفاء و كذلك هو في مصاحف أهل المدينة و الشام و روي ذلك عن أبي عبد الله (عليه السلام) و الباقون « و لا يخاف » بالواو و كذلك هو في مصاحفهم[1]

«...و الباقون «و لا يخاف» بالواو و كذلك هو في مصاحفهم»؛ بعداً هم وجه آن را از ابوعلی فارسی نقل میکنند.

مرحوم طبرسی اضافهای دارند که خیلی جالب است. میگویند:

> القراءة
>
> قرأ أهل المدينة و ابن عامر فلا يخاف بالفاء و كذلك هو في مصاحف أهل المدينة و الشام و روي ذلك عن أبي عبد الله (عليه السلام) و الباقون « و لا يخاف » بالواو و كذلك هو في مصاحفهم[2]

«قرأ أهل المدينة و ابن عامر فلا يخاف بالفاء»؛ الآن مصاحف ما چون مصاحف کوفه است و قرائت حفص است، واو آمده است. اما اگر در الجزایر و مغرب و مراکش بروید، چون مصحفشان مصحف ورش است –الآن در اینترنت هم موجود است- «فلا» است. در نمازِ جماعت عیدشان «فلا یخالف» میخوانند. چون قرائتشان قرائت نافع است. اما در ایران امام جماعت میخواند «ولا یخاف». چون قرائتش قرائت حفص است. این قرائت هم قرائتی است که موافق با مصحف آنها است. مرحوم طبرسی میفرمایند:

«... و كذلك هو في مصاحف أهل المدينة و الشام». اینجا اضافه مجمع بر تبیان است: **«و روي ذلك عن أبي عبد الله عليه‌السلام»؛** از امام صادق علیه‌السلام هم «فلا» روایت شده

است. **«و الباقون»**؛ غیر اهل مدینه، **«و ال يخاف» باالواو و كذلك هو في مصاحفهم»**؛ در مصاحف غیر آنها هم «واو» است.

خُب الآن یک محل ابتلای عموم مسلمانان سوره مبارکه «والشمس» است که در نماز عیدی که با این وسعت و بازتاب خوانده میشود، چرا سؤال نشده؟ چرا مطرح نشده که وقتی میخواهیم بخوانیم کدام یک از آنها درست است؟ اینجا که دیگر «ملک» و «مالک» نیست که بگویید هر دوی آنها می شده حال یکی در قرائت اشتباه کرده است. اینجا که رسم المصحف است، دو تا است. الآن هم مرحوم طبرسی میگویند «في مصاحفهم»، میگویند «و روی عن ابی عبدالله»! این «روی» هم طبیعی است چون حضرت اهل مدینه بودند و قرائت اهل مدینه «فاء» بود. دیگر «روی» نمیخواهد چون یک چیزی بود که طبیعت کار بود.

ببینید سؤال نشده است. با اینکه محل ابتلاء مسلمین است. برای این است که تلقی مسلمانان از هر دو، این بود که از کتاب الله هستند. همانی که قاسم بن سلام در فضائل القرآن بود. وقتی اختلاف مصاحف را گفت، در آخر گفت تمام اینها منزل من عند الله است، و هر کدام از اینها قرائت شود،

وهذه الحروف التي اختلفت فيها مصاحف أهل الشام وأهل العراق وقد وافقت أهل الحجاز في بعض ...قال أبو عبيد: هذه الحروف التي اختلفت في مصاحف الأمصار، ... وهي كلها عندنا كلام الله، والصلاة بها تامة إذا كانت هذه حالها**[3]**

«... وهي كلها عندنا كلام الله، والصلاة بها تامة»؛ میتوانید همه آنها را در نماز بخوانید، علم اجمالی به یکی از آنها ندارید. **«والصلاة بها تامة اذا كانت هذه حالها»**؛ یعنی وقتی از طرف خدا آمده همه آنها قرآن است. و لذا مرحوم شیخ و مرحوم طبرسی چون بر مبنای شیعه میگویند قرآن باید متواتر باشد، مثالی که در سبعة احرف متواتر برای «بالزیادة و النقص» زدهاند، همین مثالهای اختلاف مصاحف الامصار بود. این هم نکات خیلی مهمی در این فضا است.

---

[1] التبيان في تفسير القرآن - الشيخ الطوسي (۱۰/ ۳۴۶)

[2] تفسير مجمع البيان - الطبرسي (۱۰/ ۳۲۸)

[3] فضائل القرآن للقاسم بن سلام (ص: ۳۲۸)

بازبینی #2
ایجاد شده 12 ژوئن 2024 14:15:50 توسط ... .
به روزرسانی شده 19 ژوئن 2024 11:38:50 توسط ... .